

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 16/3-55/1151(16389)

23 " 01 2020 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо покращення стану навколишнього природного середовища)»

Метою законопроекту, як це зазначається у пояснювальній записці до нього, є вдосконалення чинних норм Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) для запобігання вчиненню адміністративних правопорушень, а також покращення навколишнього природного середовища. Для досягнення вказаної мети пропонується внести зміни до ст. 77-1 «Самовільне випалювання рослинності або її залишків» та ст. 141 «Порушення правил охорони смуги відводу автомобільних шляхів» КУпАП, надавши право уповноваженим на те посадовим особам органів внутрішніх справ (Національної поліції), посадовим особам, уповноваженим виконавчими комітетами, громадським інспекторам з охорони довкілля, громадським лісовим інспекторам, державним інспекторам сільського господарства, працівникам відомчої, сільської пожежної охорони та членам добровільних пожежних дружин (команд), протипожежних об'єднань громадян складати протоколи про відповідні адміністративні правопорушення (зміни до ст. 255 КУпАП). Право розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 77-1 КУпАП, у проекті додатково пропонується надати адміністративним комісіям (зміни до ст. 218 КУпАП) та виконавчим комітетам (виконавчим органам) сільських, селищних, міських рад (зміни до ст. 219 КУпАП).

Підтримуючи ідею законопроекту про підвищення санкцій у ст. ст. 77-1 та 141 КУпАП, Головне науково-експертне управління одночасно вважає за необхідне висловити окремі зауваження та пропозиції щодо його змісту.

1. Сумнівною видається пропозиція доповнити об'єктивну сторону правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 77-1 КУпАП, такими діями, як випалювання сміття, оскільки вони повністю охоплюються положеннями чинної ч. 1 ст. 82 КУпАП «Порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення». Зокрема, об'єктом правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 82 КУпАП, є суспільні відносини у сфері охорони навколишнього природного середовища, а предметом – відходи. При цьому під відходами у чинному законодавстві України

розуміються будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення (ст. 1 Закону України «Про відходи»). До відходів у значенні ст. 1 Закону України «Про відходи» відносяться також побутові відходи, тобто такі, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. З огляду на це термін «сміття», який використовується у законопроекті, охоплюється терміном «відходи», а отже, порушення правил поводження з «відходами» охоплює собою і порушення правил поводження зі «сміттям».

Оскільки ч. 14 ст. 35-1 Закону України «Про відходи» передбачено, що термічне оброблення (спалювання) побутових відходів дозволяється лише на спеціально призначених для цього підприємствах чи об'єктах, то самовільне випалювання сміття на землях сільськогосподарського призначення, у парках, інших зелених насадженнях та газонах у населених пунктах цілком підпадає під порушення вимог щодо поводження з відходами.

2. Не можна погодитись із пропозицією проекту щодо переміщення приписів стосовно встановлення адміністративної відповідальності за випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, рослинності або її залишків та опалого листя у *смугах відводу автомобільних доріг і залізниць* із ч. 1 ст. 77-1 до ч. 2 цієї статті. Адже відповідно до усталеної практики конструювання норм законодавства про адміністративну відповідальність поділ статті Особливої частини КУпАП на частини здійснюється залежно від рівня суспільної шкідливості вчиненого адміністративного правопорушення.

Разом із тим, із змісту проекту та пояснювальної записки до нього незрозуміло, чому випалювання стерні, луків, пасовищ у смугах відводу автомобільних доріг і залізниць слід вважати більш шкідливим, ніж аналогічні діяння, наприклад, на землях сільськогосподарського призначення чи у парках.

3. Невиправданою, на наш погляд, є пропозиція щодо доповнення об'єктивної сторони правопорушення, яке міститься у ч. 1 ст. 141 КУпАП, такою ознакою, як *звалювання опалого листя у смугах відводу автомобільних шляхів*. По-перше, звалене у великій кількості листя у тих частинах смуг відводу, на яких розташовані місця для зупинки маршрутних транспортних засобів або безпосередньо на проїзній частині, можна віднести до категорії сміття. При цьому за звалювання такого сміття вже передбачено адміністративну відповідальність у ч. 1 ст. 141 КУпАП. По-друге, до складових частин смуг відведення автомобільних шляхів відносяться також декоративні насадження, призначені для поліпшення естетичного вигляду автомобільних доріг, та інші зелені насадження (ч. 1 ст. 9 Закону України

«Про автомобільні дороги»), і опале листя у таких місцях є наслідком природних процесів.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Т. Ругасва